

ALARMUJÍCÍ NÁRŮST PŘÍPADŮ VYDÍRÁNÍ (SEXTORTION) V KYBERPROSTORU, E-BEZPEČÍ BOJUJE V PRVNÍ LINII

Kamil KOPECKÝ

Sextortion, vydírání prostřednictvím intimních materiálů, raketově roste! Online poradna E-Bezpečí, která poskytuje pomoc a podporu pro oběti kybernetického zločinu, každý den řeší případy, kdy se dospělý či dětský uživatel stal terčem vydírání a zaplatil vyděrači finanční prostředky. Případ policii oznámí však jen zlomek z nich, strach z úniku citlivých materiálů (intimních fotografií či videí) jim v tom brání.

“Vydírání dětí i dospělých zcela naší poradně dominuje, přičemž drtivá většina obětí vyděrači skutečně zaplatila,” uvádí prof. Kamil Kopecký, vedoucí projektu E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci. Zároveň dodává: *“Oběti se bojí svůj problém nahlásit např. policii, obávají se úniku citlivých materiálů na veřejnost, bojí se ostudy, která úniky provází. Zároveň však věří, že citlivé materiály jde z internetových služeb odstranit, realita je ale jiná.”*

Jakmile jednou citlivý materiál unikne na internet (např. pomocí Snapchatu, Messengeru či WhatsAppu), je v podstatě nemožné jej odstranit - pachatel jej má k dispozici, může ho rozšiřovat, může jej použít s velkým časovým odstupem. Otázkou je, zda to skutečně udělá, často totiž opravdu spoléhá na to, že oběť případ nenahlásí právě proto, že jde o vysoce citlivou situaci. Posudte sami:

28. května 2023

Poslal jsem někomu svoje přirození a teď mi vyhrožuje a chce peníze, nevím, co mám dělat, nechci, aby to poslal všem, koho znám, ani nechci to říkat rodičům, je to hrozná ostuda, prostě jsem ztracenej a bojím se, že se to bude jen zhoršovat (chlapec, 15 let)

26. května 2023

Dobrý den, včera mi napsala jedna holka, je prý z Ameriky, ale bydlí v Německu, myslel jsem si, že je v pohodě a chtěl jsem s ní tedy seznámit, v průběhu chatu mi poslala nahé fotky a chtěla po mě taky, já ji poslal random pohlavní úd a ona mi hned poslala fotky všech sledujících, co mě sledují na Instagramu, a vyhrožovala, mi že to pošle někomu, když jí nepošlu 200€, já ji napsal že je nemám a napsal jsem, že by jsem mohl mít 100€ příští pátek 2.6. Fotky si pořídít nemůžu, protože se to ukazuje v chatu, že sis pořídil snímek, takže fotky poslat nemohu. Byl bych rád kdyby jste mi co nejdříve dali vědět a mohli jsme to nějak vyřešit spolu, děkuju (chlapec, 15 let)

17. května 2023

Ve své naprosté blbosti a naivitě jsem uvěřila jednomu muži a poslala mu svoje intimní fotografie a on mě tím teď vydírá. Jsem naprosto zoufalá a nevím co mám dělat. (dívka, 17 let)

Částky, které útočníci požadují, se pohybují od několika tisíc, až po desítky tisíc korun (platby obvykle v EURO či USD). V řadě případů oběti zaplatí v podstatě ihned, nicméně to útočníka nezastaví a obvykle ve vydírání pokračuje, dokud je oběť ochotna platit.

Že je nárůst vydírání enormní, dokazuje statistika poradny E-Bezpečí. "V březnu 2023 jsme v naší poradně zaznamenali nárůst počtu hlášených případů o 48 procent, v květnu už to bylo o 77 procent," doplňuje Kopecký. "Většinu případů pak tvořilo právě vydírání s velmi podobnými motivy," dodává. Ostatně nárůst kyberkriminality jako celku potvrzuje i Policie ČR, kdy za rok 2022 evidovala extrémní nárůst kybernetické kriminality.

Děti, které jsou v online prostředí vydírány, prožívají skutečně velmi stresující situace, které se podepisují na jejich psychickém zdraví. Obávají se, že se jejich intimní fotografie či videa začnou masově šířit mezi jejich přátele, obávají se agresivních projevů,

urážek, ale také např. reakce jejich rodičů, která nemusí být vši přiměřená.

“V poradně zachycujeme také situace, kdy se u vydíraného dítěte projeví např. sebepoškozování či pokusy o sebevraždu. Proto se v E-Bezpečí snažíme pomoci dítěti co nejrychleji a co nej kvalitněji - ovšem dle našich reálných možností,” upozorňuje Kopecký. Zároveň doplňuje: *“Nemáme bohužel finanční prostředky na to, abychom dokázali zajistit pomoc obětem v režimu 24/7, a to na všech možných platformách, bohužel finanční podpora naší poradně se v posledních letech - v souvislosti s finanční krizí - neustále snižuje.”*

Základem řešení problému online vydírání je jednoznačně prevence, realizovaná především cíleným vzděláváním v této oblasti - a to již od základní školy. Na druhou stranu ze statistiky řešených případů je zjevné, že poučena často není ani dospělá populace - osvěta by tedy měla být směřována i na ni.

Chcete naši poradnu podpořit finančně a pomoci dětem i dospělým v nouzi? Je to snadné, stačí [kliknout sem](#).

Chcete se podívat, odkud případy do poradny přicházejí? Mrkněte na naši [interaktivní mapu](#).

Chcete si pro vaši školu - žáky, učitele či rodiče - objednat vzdělávání v této oblasti? Stačí [kliknout sem](#).

Chcete rovnou nahlásit krizovou situaci spojenou s internetem? [Klikněte sem](#).

Děkujeme všem podporovatelům naší poradny, ke kterým patří Statutární město Olomouc, Olomoucký kraj a Ministerstvo vnitra ČR. Velmi si vážíme vaší trvalé podpory.
